

คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ลำดับ	ประเด็น	ข้อคัดค้าน/ไม่เห็นด้วย	คำชี้แจง
๑.	กำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ และให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการที่เกี่ยวข้องเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ไม่เกินสองคน มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย การแต่งตั้งตามวรรคสองให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒)	๑. ไม่เห็นด้วย เพราะไม่เป็นการกระจายอำนาจ/ไม่คล่องตัว ๒. ไม่เห็นด้วย เพราะหากจะมีการแก้ไขระเบียบอาจทำให้ล่าช้า ๓. ไม่เห็นด้วย เพราะน่าจะมีสมาชิกของสหกรณ์ไปนั่งร่วมด้วยเป็นตัวแทนของสหกรณ์ ๔. เห็นด้วยกับกฎหมายเดิมก่อนการเปลี่ยนแปลง เพราะปลัดกระทรวงมีภารกิจมาก ๕. เอาอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ออก จะกระทบกับการแก้ไขกฎหมายหรือไม่ ๖. ไม่เห็นด้วย เพราะสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน	๑. การที่ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ไม่กระทบต่อหลักการกระจายอำนาจหรือทำให้การเห็นชอบระเบียบของสหกรณ์ต้องล่าช้าแต่อย่างใด เนื่องจากนายทะเบียนสหกรณ์สามารถตั้งอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์และอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ รวมถึงยังสามารถมอบอำนาจให้สหกรณ์จังหวัดในจังหวัดต่าง ๆ ปฏิบัติหน้าที่และมีอำนาจหน้าที่รวมถึงการให้ความเห็นชอบระเบียบของสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้เช่นเดิม ทั้งนี้ ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน จึงยังคงเป็นการกระจายอำนาจอยู่ตามเดิมและไม่ทำให้งานของสหกรณ์ล่าช้า ๒. การกำกับดูแลสหกรณ์เป็นการใช้อำนาจรัฐในการกำกับดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมาย ดังนั้น ตัวแทนของสหกรณ์ในฐานะเอกชนและผู้จะถูกกำกับดูแล จึงไม่ควรมีส่วนในการใช้อำนาจกำกับดูแล ๓. การที่อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ไม่ได้เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ย่อมไม่กระทบต่อการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายสหกรณ์ การพิจารณาทบทวนกฎหมายเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาสหกรณ์เป็นภารกิจของกรมส่งเสริมสหกรณ์และนโยบายของรัฐบาลที่กรมส่งเสริมสหกรณ์จะต้องดำเนินการอยู่แล้ว

คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ลำดับ	ประเด็น	ข้อคัดค้าน/ไม่เห็นด้วย	คำชี้แจง
๒.	กำหนดให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกันหรือตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒)	๑. ไม่เห็นด้วยควรเปิดโอกาสให้สมาชิกอื่นเข้ามาทำหน้าที่บ้าง ๒. ไม่เห็นด้วยมีความคล่องตัวกับสหกรณ์บางประเภท ๓. ไม่เห็นด้วย ไม่เชื่อมั่น คพช. อาจออกข้อกำหนดเพื่อให้กลุ่มบุคคลสืบทอดอำนาจ ๔. การดำรงตำแหน่งนานเกินไป อาจส่งผลต่อการบริหารหรือผลประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไป และอาจทำให้มีการทุจริตในการบริหารงานได้ ๕. เพื่อไม่ให้กรรมการยึดติดเพื่อกระจายให้ผู้อื่นเข้ามาบริหารงานมีความคิดที่หลากหลาย ๖. แบบเดิมดีอยู่แล้วสองวาระ ๗. เป็นการผูกมัดกับกรรมการบางกลุ่ม/บางคน ที่เข้ามาเพื่อช่วยเหลือบุคคลบางกลุ่มนานเกินไป ๘. เพื่อเปิดโอกาสให้คนมีความรู้ความสามารถได้มีโอกาสเข้ามาแลกเปลี่ยนและพัฒนาบ้างและเป็นการปิดกั้นเรื่องการสืบทอดอำนาจเพื่อหลักประชาธิปไตย ๙. ควรมีเกณฑ์ต่อวาระการดำรงตำแหน่งที่ชัดเจน ๑๐. ให้อำนาจ คพช. เป็นผู้กำหนดในการดำรงตำแหน่ง ๑๑. เพื่อป้องกันกรรมการผูกขาด จะได้ไม่ผูกขาดอำนาจและสร้างกลุ่มผลประโยชน์ทับซ้อนในสหกรณ์ ๑๒. เพื่อให้คนรุ่นใหม่มาทำงาน ๑๓. ฝ่ายจัดการดูแลธุรกิจอยู่แล้ว กรรมการเพียงแต่ดูแลแบบกว้าง ๆ ๑๔. เพิ่มเติมความชัดเจน ระเบียบการควบคุมการดำรงตำแหน่ง มีการควบคุมให้รัดกุม ๑๕. มาตราเดิมมีความเหมาะสมอยู่แล้ว	๑. คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ มีจำนวนกว่า ๒๖ คน ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และปลัดกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ประธานกรรมการสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และประธานกรรมการชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ (๗ ประเภทๆ ละ ๑ คน) เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกิน ๕ คน เป็นกรรมการ ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบดังกล่าว จึงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากต่อการที่จะออกข้อกำหนดเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กลุ่มบุคคลสืบทอดอำนาจ ๒. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๐ วรรคสาม บัญญัติให้กรรมการสหกรณ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน ซึ่งทำให้สหกรณ์โดยเฉพาะสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม และสหกรณ์บริการซึ่งมีมากกว่าครึ่งหนึ่งของสหกรณ์ทั้งหมดประสบปัญหาการบริหารงานเพราะมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพและสามารถเสียสละเวลาส่วนตัว แต่สหกรณ์ประเภทอื่นไม่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคลจึงไม่ได้รับผลกระทบจากบทบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงกำหนดให้อำนาจแก่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนดผ่อนปรนหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๕๓ วรรคสาม ให้แก่สหกรณ์บางประเภทตามความเหมาะสมเพื่อมิให้กฎหมายเป็นอุปสรรค

			ต่อการบริหารงานสหกรณ์ ๔. แม้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติจะกำหนดให้คณะกรรมการสหกรณ์บางประเภทสามารถดำรงตำแหน่งได้เกินสองวาระติดต่อกัน ก็จะใช้ว่าจะกำหนดให้ดำรงตำแหน่งได้ตลอดไป เช่น กำหนดให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงไม่เกินสามวาระติดต่อกัน เป็นต้น ๕. แม้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติจะกำหนดให้คณะกรรมการสหกรณ์บางประเภทสามารถดำรงตำแหน่งได้เกินสองวาระติดต่อกัน แต่หากข้อบังคับ (ที่ประชุมใหญ่เห็นชอบ) ของสหกรณ์ยังคงกำหนดให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสหกรณ์ได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน กรรมการสหกรณ์นั้นก็ไม่อาจดำรงตำแหน่งได้เกินกว่าสองวาระติดต่อกัน ๖. ฝ่ายจัดการของสหกรณ์เป็นผู้ครอบครองข้อมูลและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ จึงมีโอกาสนในการที่จะทุจริตมากกว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และการทุจริตของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นั้น หากฝ่ายจัดการของสหกรณ์ไม่ร่วมมือด้วยก็เป็นเรื่องยากที่จะเกิดขึ้น ๗. จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าเป็นไปได้ยากที่บุคคลคนหนึ่งหรือคณะบุคคลใดคณะบุคคลหนึ่งจะผูกขาดอำนาจทางการบริหาร และหากบุคคลใดเข้ามาบริหารงานสหกรณ์ไม่เป็นที่พึงพอใจของสมาชิก ก็เป็นที่คาดหมายได้ว่าโอกาสที่จะกลับเข้ามาบริหารงานสหกรณ์มีน้อยมาก นอกจากนี้แล้ว ยังมีกฎหมายและหน่วยงานทำหน้าที่กำกับดูแลอีกส่วนหนึ่ง

คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.			
ลำดับ	ประเด็น	ข้อคัดค้าน/ไม่เห็นด้วย	คำชี้แจง
๓.	เพื่อส่งเสริมระบบสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ ชุมชนสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด (ร่างมาตรา ๕ เพิ่ม มาตรา ๑๐๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒)	๑. ไม่เห็นด้วย เพราะควรให้สหกรณ์ดำเนินการเอง ส่วน ช.ส.ค. ควร มีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริม ๒. ไม่เห็นด้วย เพราะมีแนวคิดที่จะทำกันเองในสหกรณ์บางแห่ง ๓. ไม่เห็นด้วย เป็นการส่งเสริมการจัดสวัสดิการกับสมาชิกสหกรณ์	๑. สหกรณ์แต่ละสหกรณ์มีอำนาจตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๖ (๒) ที่จะให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัวอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม การดำเนินการด้านสวัสดิการในบางลักษณะ (เกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่นและมีผลกระทบในวงกว้าง) ที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสมาชิกสหกรณ์ จะต้องเป็นระบบสวัสดิการขนาดใหญ่พอ สามารถให้ผลมาก แต่เสียค่าใช้จ่ายต่ำ เป็นการร่วมมือช่วยเหลือกันระหว่างสหกรณ์ และยังสามารถช่วยสร้างสรรคขบวนการสหกรณ์ในประเภทของตนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองและเป็นที่พักของสหกรณ์ขนาดเล็กได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ องค์กรที่จะดำเนินงานได้ในลักษณะดังกล่าวก็จะต้องเป็นชุมชนสหกรณ์ระดับประเทศของสหกรณ์แต่ละประเภทซึ่งมีฐานะมั่นคงและมีสหกรณ์สมาชิกเป็นเครือข่าย ๒. ชุมชนสหกรณ์ระดับประเทศ ในแต่ละประเภทเป็นผู้ดำเนินการจัดสวัสดิการนั้น ย่อมมีความพร้อมในการจัดสวัสดิการ และกำหนดนโยบายด้านสวัสดิการของสหกรณ์ประเภทของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๓. ทำให้สหกรณ์แต่ละประเภทมีความเข้มแข็ง และสามารถเพิ่มขีดการแข่งขันในด้านเศรษฐกิจ และเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับสมาชิกสหกรณ์และครอบครัว รวมถึงประชากรของรัฐได้